

DP 5: Cepljenje proti covid-19

Strokovno mnenje glede predlogov in usmeritev za dolgoročno vzdržno pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji

---

Datum prejema vprašanja: 10. 1. 2023

Zastavljavec vprašanja: vodja Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2

Vprašanje prejeto po: 17. seja Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2

Rok za pripravo odgovora: 19. 1. 2023

Datum odgovora: 23. 1. 2023

Prejemniki odgovora: DP0: Koordinacija (koordinacija.covid19@nijz.si)

Strokovno mnenje

Eno izmed osrednjih vlog srednje/dolgoročno vzdržne pripravljenosti in odzivanja na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Sloveniji predstavlja cepljenje proti covidu-19 (1, 2).

Cepljenje proti covidu-19 ostaja najučinkovitejši ukrep za obvladovanje covida-19 in preprečevanje težkih potekov bolezni. Pričakovati je, da bo virus SARS-CoV-2 še naprej krožil med prebivalstvom, zato je potrebno vzdrževanje čim višje precepljenosti proti covidu-19, predvsem v rizičnih skupinah prebivalstva in obnavljanje imunosti s pozitivvenimi odmerki (zadnjih) prilagojenih cepiv v ustreznih intervalih (3, 4, 5).

Na podlagi zgoraj zapisanega DP5 podaja naslednje usmeritve in predloge, ki naj bodo zagotovljeni na nacionalnem nivoju:

1. Sprotno posodabljanje priporočil za cepljenje proti covidu-19 skladno z najnovejšimi spoznanji.

Še naprej je potrebno redno posodabljanje in dopolnjevanje nacionalnih priporočil za cepljenje proti covidu-19 na podlagi skrbnega spremljanja aktualnih novosti o varnosti in učinkovitosti cepiv proti covidu-19 ter glede na nova spoznanja in študije. Pri pripravi priporočil NIJZ tesno sodeluje s Posvetovalno skupino za cepljenje, v kateri delujejo številni strokovnjaki s področja cepiv in cepljenja.

Aktualna Navodila in priporočila za cepljenje proti covidu-19 so dostopna na spletni strani NIJZ:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/cepljenje-proti-covidu-19-za-strokovno-javnost/>.

---

2. Aktivnosti za zvišanje precepljenosti proti covidu-19 v populaciji (dostopnost, prilagojena cepiva, komunikacija).

- Dostopnost do cepljenja.

Cepljenje proti covidu-19 mora ostati brezplačno in omogočeno vsem osebam, ki se želijo cepiti. Dostopnost do cepljenja naj se v največji možni meri približa uporabnikom/prebivalstvu, to pomeni na primer: na voljo naj bodo aktualne informacije o cepilnih mestih in njihovem delovnem času, pa tudi o razpoložljivem cepivu (v izogib razpršenosti po različnih spletnih mestih bi bila smiselna objava vseh zbranih informacij na skupnem mestu), dostop do cepilnega mesta je nujno omogočiti tudi gibalno oviranim osebam, organizacija cepljenja tako za oskrbovance DSO/PSVZ (z vključitvijo domskih zdravnikov) kot tudi za slabše gibljive/nepokretne osebe na domu (z vključitvijo patronažne službe).

- Uporaba prilagojenih cepiv takoj, ko so na voljo.

Razvoj cepiv proti covidu-19 je potekal hitro - vključno s cepivi, ki so prilagojena zaradi pojavljanja novih različic. Tudi v prihodnje je smiselno takoj pristopiti k dobavi novih, prilagojenih cepiv, jih čim prej distribuirati na cepilna mesta in na tak način vsem, ki se želijo zaščititi s cepljenjem, omogočiti prejem odmerka najnovejšega prilagojenega cepiva.

- Spremljanje precepljenosti prebivalstva Slovenije proti covidu-19, spremljanje prijav domnevnih neželenih učinkov po cepljenju proti covidu-19 in spremljanje učinkovitosti cepiv v določenih časovnih intervalih iz realnih podatkov spremljanja.

Tudi v prihodnje je smiselno sprotro spremljanje precepljenosti prebivalstva proti covidu-19 (interaktivni prikaz je dostopen na spletni strani NIJZ: <https://www.cepimose.si/>) in spremljanje prijav domnevnih neželenih učinkov po cepljenju proti covidu-19 (zadnje poročilo zajema podatke od 27. 12. 2020 do 31. 12. 2022 in je na voljo na: https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/12/Porocilo-NU-covid19_2022_48-52_1.pdf). Pomembno je tudi spremljanje učinkovitosti cepiv, posebno ob pojavu novih različic virusa SARS-CoV-2. Raziskave o učinkovitosti cepiv (predvsem glede preprečevanja težkega poteka covid-19) bi bilo smiselno tudi v prihodnje opravljati v določenih časovnih intervalih, po možnosti iz realnih podatkov spremljanja bolezni in cepljenja v Sloveniji (6, 7).

- Komunikacijska kampanja.

Ves čas je smiselno vzdrževati kontinuirano komunikacijo z namenom ozaveščanja javnosti o cepljenju in pomenu cepljenja, naslavljati dezinformacije in odgovarjati na vprašanja strokovne in splošne javnosti. Na ta način se lahko postopoma zvišuje zaupanje v varnost in učinkovitost cepiv, kar lahko izboljša precepljenost predvsem rizičnih skupin. (8, 9)

3. Aktivacija sistema množičnega cepljenja (če bi bilo to potrebno).

V primeru, da se pokaže potreba po množičnem cepljenju (ko interes za cepljenje proti covidu-19 preseže zmogljivost obstoječih cepilnih mest), predlagamo aktivacijo sistema množičnega cepljenja (skladno s prej pripravljenimi algoritmi ukrepanja v takem primeru).

4. Globalna solidarnost glede cepiv proti covidu-19.

V sklopu globalne solidarnosti predlagamo razmeram prilagojeno in količinsko smotrno naročilo odmerkov cepiv proti covidu-19 in v primeru viška donacijo preko COVAX mehanizma, ki v svetovnem merilu zagotavlja enakopraven dostop do cepiv proti covidu-19 povsod in za vsakogar, ki jih potrebuje (10).

Reference:

1. European Centre for Disease Prevention and Control. Long-term qualitative scenarios and considerations of their implications for preparedness and response to the COVID-19 pandemic in the EU/EEA. August 2022. ECDC: Stockholm; 2022. Dostopno na: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/long-term-qualitative-scenarios-and-considerations-their-implications> (18. 01. 2023).
2. World Health Organisation. Global COVID-19 Vaccination Strategy in a Changing World: July 2022 update. WHO: Julij 2022. Dostopno na: <https://www.who.int/publications/m/item/global-covid-19-vaccination-strategy-in-a-changing-world--july-2022-update> (18. 01. 2023).
3. Andrews N, Stowe J, Kirsebom F, Toffa S, Rickeard T, Gallagher E, Gower C, Kall M, Groves N, O'Connell AM, Simons D, Blomquist PB, Zaidi A, Nash S, Iwani Binti Abdul Aziz N, Thelwall S, Dabrera G, Myers R, Amirthalingam G, Gharbia S, Barrett JC, Elson R, Ladhani SN, Ferguson N, Zambon M, Campbell CNJ, Brown K, Hopkins S, Chand M, Ramsay M, Lopez Bernal J. Covid-19 Vaccine Effectiveness against the Omicron (B.1.1.529) Variant. *N Engl J Med.* 2022 Apr 21;386(16):1532-1546. DOI: 10.1056/NEJMoa211945 . Epub 2022 Mar 2. PMID: 35249272; PMCID: PMC8908811. Dostopno na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35249272/> (18. 01. 2023).
4. Surie D, DeCuir J, Zhu Y, et al. Early Estimates of Bivalent mRNA Vaccine Effectiveness in Preventing COVID-19–Associated Hospitalization Among Immunocompetent Adults Aged $\geq$ 65 Years — IVY Network, 18 States, September 8–November 30, 2022. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2022;71:1625–1630. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.mm715152e2>.
5. Pratama, N.R.; Wafa, I.A.; Budi, D.S.; Sutanto, H.; Asmarawati, T.P.; Barlian Effendi, G.: Effectiveness of COVID-19 Vaccines against SARS-CoV-2 Omicron Variant (B.1.1.529): A Systematic Review with Meta-Analysis and Meta-Regression. *Vaccines* 2022, 10, 2180. Dostopno na: https://mdpi-res.com/d_attachment/vaccines/vaccines-10-02180/article_deploy/vaccines-10-02180.pdf?version=1671438800 (18. 01. 2023)
6. Grgič Vitek Marta, Klavs Irena, Učakar Veronika, Serdt Mojca, Mrzel Maja, Vrh Marjana, Fafangel Mario. Vaccine effectiveness against severe acute respiratory infections (SARI) COVID-19 hospitalisations estimated from real-world surveillance data, Slovenia, October 2021. *Euro Surveill.* 2022;27(1):pii=2101110. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.1.2101110>
7. Grgič Vitek Marta, Klavs Irena, Učakar Veronika, Vrh Marjana, Mrzel Maja, Serdt Mojca, Fafangel Mario. mRNA vaccine effectiveness against hospitalisation due to severe acute respiratory infection (SARI) COVID-19 during Omicron variant predominance estimated from real-world surveillance data, Slovenia, February to March 2022. *Euro Surveill.* 2022;27(20):pii=2200350. <https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.20.2200350>
8. Zimmerman T, Shiroma K, Fleischmann KR, Xie B, Jia C, Verma N, Lee MK. Misinformation and COVID-19 vaccine hesitancy. *Vaccine.* 2023 Jan 4;41(1):136-144. doi: 10.1016/j.vaccine.2022.11.014. Epub 2022 Nov 14. PMID: 36411132; PMCID: PMC9659512. Dostopno na: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264410X22014025?via%3Dihub> (18. 01. 2023)

9. Lee SK, Sun J, Jang S, Connelly S. Misinformation of COVID-19 vaccines and vaccine hesitancy. *Sci Rep.* 2022 Aug 11;12(1):13681. doi: 10.1038/s41598-022-17430-6 . PMID: 35953500; PMCID: PMC9366757. Dostopno na: <https://www.nature.com/articles/s41598-022-17430-6> (18. 01. 2023)
  10. Evropska komisija – COVAX. Dostopno na: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/global-response-coronavirus_en#covax (18. 01. 2023).
-

Sprejem strokovnega mnenja

Strokovno mnenje je bilo obravnavano na korespondenčni seji DP5: Cepljenje proti covid-19 dne 23. 1. 2023.

Do predloga se je opredelilo **16 članov DP.**

Rezultati glasovanja: **ZA: 16**   PROTI: 0   VZDRŽAN: 0

Obravnava strokovnega mnenja na posvetovalni skupini (Izpolnjuje DP0: koordinacija)

Strokovno mnenje je obravnavala posvetovalna skupina: **DA**   NE

Če da:

Strokovno mnenje je bilo na posvetovalni skupini obravnavano dne **24. 1. 2023.**

Posvetovalna skupina se je z mnenjem seznanila.
